

043/01 - Málmei SK 1

Málmei SK-1, skipverji slasast þegar grandari slæst til við að hífa inn veiðarfæri

Málmei SK 1

Skipaskr.nr.: 1833

Smíðaður: Noregi 1987 Stál

Stærð: 882,80 brl; 1.469,70 bt

Lengd: 56,50 m **Breidd:** 12,60 m **Dýpt:** 7,70 m

Vél: Wartsila 2.200,00 kW **Árgerð:** 1989

Annað:

Földi skipverja: 26

Atvikalýsing

Hinn 20. desember 2000 var bv. Málmei SK-1 að veiðum á Kópanesgrunni. Veður: NA 5 - 6 vindstig.

Skipverjar voru að hífa inn veiðarfæri þegar í ljós kom að efri-grandari stb.-megin var slitinn. Þegar verið var að hífa inn grandarana slóst stjórnborðs grandari til og fór yfir í rennu fyrir bb.-grandarann er leiddi til þess að bæði stb.- og bb.-rossin voru á leiðinni í bobbingarennuna fyrir bb.-hluta lengjunnar. Var hífing stöðvuð en henni var stjórnað úr stýrishúsi. Í stýrishúsi var aðeins skipstjórnarmaður og stjórnaði hann bæði siglingu skipsins og hífingu.

Til þess að aðskilja grandarana og koma þeim hvorum í sinn bobbingarennuhluta var af hálfu skipstjórnarmanns slakað í grandarana þar til allt varð fast. Þegar að var gáð kom í ljós að efri grandari stb.-megin sem var slitinn hafði ekki dregist út með veiðarfærinu en hafði undist ofan af kefli tromlunnar og lá í bugtum umhverfis stb.-grandaravinduna og var allt orðið fast.

Þeir fjórir skipverjar sem á þilfari voru fóru til að greiða úr flækjunni á grandaravindum. Skiptu þeir stjórnun á grandaravindum niður á þilfar og tóku til við að hífa og slaka í grandaravindur til þess að ná flæktum efri grandaranum lausum svo hífa mætti veiðarfærið inn. Við störf sín við að losa slitna grandarann af vindunni þurftu tveir skipverjar að standa í bobbingarennunum vörpunnar og eru aðstæður mjög erfiðar þar sem kassi hefur verið smíðaður yfir bobbingarennu stjórnborðshluta veiðarfærisins og þurfti að skríða þar undir.

Verið var að ljúka við að draga slitna grandarann af vindunni og leggja hann aftur þilfarið, svo hægt væri að ljúka við að hífa inn veiðarfærið. Einn skipverja var að draga slitna legginn aftur bobbingarennuna þegar ekki vildi betur til en að stjórnborðsgrandarinn, sem átak var á, slóst yfir bobbingagarð og yfir til bakborða. Lenti grandarinn á skipverjanum svo að hann slasaðist illa.

Skipverjinn komst af eigin rammleik yfir á veiðarfærið bakborðsmegin og lá þar meðan að félagar hans innbyrtu veiðarfærið. Eftir að veiðarfærið hafði verið innbyrt var hlúð að hinum slasaða og skipinu siglt til hafnar.

Við rannsókn kom fram

- að engin rannsókn fór fram eins og lög gera ráð fyrir. Ekki var tilkynnt um slysið til lögreglu né Rannsóknarnefndar sjóslýsa og atvikið ekki tilkynnt til Tryggingastofnunar ríkisins fyrr en 5. apríl 2001;
- að sögn skipstjórnarmanns hafði skipverjum fækkað um tvo í veiðiferðinni og því voru þeir undirmannaðir. Af þeim sökum var aðeins einn skipverji við skips- og vindustjórnun í brú í stað tveggja en 4 skipverjar voru við að taka inn veiðarfærið eins og vanalegt er;
- að samkvæmt gögnum samræmdrar lögskráningar skipverja voru skráðir 26 skipverjar á skipið, þar af 17 í stöðum háseta, netamanna, bátsmanns og einn var skráður 2 stm. Af þessu leiðir að 9 menn voru á hvorri vakt skipverja;
- að varatrollið var í rennu bakborðsmegin;
- að sögn skipverja var það venja þegar grandari slitnar að þá sé hann bundinn við þann heila til þess

að hann leggist eðlilega inn á tromluna og þegar slakað sé út þá fylgi hann með í slökun og ekki hætta á lausum bugtum við vinduna eins og gerðist í þetta sinn;

- að sögn slasaða taldi hann að ekki hafi verið keyrt nægjanlega á trollið og það þá komið þversum fyrir aftan skipið. Þá taldi hann að skutrennuhliðið hefði verið um 10-15 cm uppi;
- að sögn stýrimanns sem stjórnaði vinnu á þilfari fór grandarinn yfir bobbingagarðinn þar sem trollið lá yfir í bakborða og híft var full harkalega í grandaranna;
- að sögn stjórnanda spils hafði hann fengið merki frá stýrimanni og hinum slasaða um að hífa;
- að færslu dagbókar skipsins var stórlega áfátt. Ekki var fært reglulega í bókina og skildar eftir 4-6 auðar síður á nokkrum stöðum þar sem ekkert hafði verið fært en langur tími á milli færslna samkvæmt dagsetningum bókana.

Nefndarálit

Nefndin telur að ástæða óhappsins sé sú að tilsögn við hífingu hafi ekki verið fullnægjandi miðað við legu veiðarfæris í sjó.